

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Предметна (циклова) комісія викладачів природничих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступниця директора
навчальної роботи
Олена МІШКУЛИНЕЦЬ
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 9 Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист

Галузь знань A Освіта

спеціальність A2 Дошкільна освіта

освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

відділення дошкільне

2025 рік

Робоча програма з дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист» для здобувачів освіти з галузі знань А Освіта за спеціальністю А2 Дошкільна освіта освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Розробники:

Валентина КУРИЛЯК, викладач природничих дисциплін вищої категорії, викладач-методист

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів природничих дисциплін.

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 року

Голова предметної (циклової) комісії Тягур Алла ТЯГУР

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від "25" серпня 2025 року

Голова ІСАК Тетяна ІСАК

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів природничих дисциплін

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

“_____” _____ 20__ року

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів природничих дисциплін

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

“_____” _____ 20__ року

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів природничих дисциплін

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

“_____” _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: А Освіта	Нормативна
Модулів - 3	Спеціальність: А2 Дошкільна освіта	Рік підготовки:
Змістових модулів - 3		1-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання ¹ не передбачено		Семестр
Загальна кількість годин – 90		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних - 3 самостійної роботи здобувача освіти-1,5		Освітньо- професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр
	Практичні, семінарські 24 год.	
	Самостійна робота 30 год.	
	Індивідуальна робота²	
	Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 90 год.: 60 год. – аудиторні заняття, 30 год. – самостійна робота (66,6%~33,4%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у набутті здобувачами освіти компетенцій, знань і умінь необхідних практичних навичок для здійснення успішної професійної діяльності за спеціальністю на основі принципів забезпечення ефективного управління охороною праці, з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та призвести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у здобувачів освіти здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру і приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності та досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятого ризику.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист» здобувач освіти повинен

знати:

- перелік основних законодавчих актів України з питань охорони праці; комплекс технічних та організаційно-технічних заходів і засобів, які забезпечують електробезпеку персоналу під час використання виробничого обладнання; загальні відомості про особливості процесу горіння різних горючих речовин і матеріалів, які використовуються в галузі; способи і засоби попередження та гасіння пожеж;
- зміст нормативно-правових документів, спрямованих на вирішення задач по забезпеченню безпеки життєдіяльності населення України; ризик-

орієнтований підхід до виникнення та розвитку непередбачуваних ситуацій; джерела техногенної, природної, екологічної, біологічної, соціальної небезпеки та основні принципи, способи захисту людей і заходи по забезпеченню безпеки життєдіяльності при прояві цих небезпек; класифікацію надзвичайних ситуацій; характеристику вражаючих факторів та осередків ураження під час надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; порядок виявлення та оцінювання наслідків надзвичайних ситуацій; засоби індивідуального та колективного захисту;

- стратегію державної політики у сфері цивільного захисту; роль і місце підрозділів МНС України в забезпеченні безпеки населення та територій під час виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, мету й основні види рятувальних та інших невідкладних робіт, їх організацію та порядок проведення; порядки надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах; сутність і функції забезпечення безпеки населення і територій у галузі цивільного захисту.

вміти:

- визначати коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації ;

- оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;

- приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень;

- орієнтуватись в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки;

- ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовища і віднайти шляхи відвернення їхньої вражаючої дії, використовуючи імовірнісні структурно-логічні моделі;

- аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначити характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, комбінованої дії вражаючих факторів;

- проводити заходи щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві;

- використовувати засоби індивідуального захисту, сховища, укриття та інші захисні споруди для забезпечення людей в умовах надзвичайних ситуацій;

- надавати першу домедичну допомогу постраждалим від різних видів небезпек (при запамороченні, опіках та ураженнях отруйними речовинами, переломах, розривах зв'язок, ураженнях електричним струмом та ін.).

Після вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист» у здобувачів освіти формуються такі *компетенції*:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК7 Здійснення безпечної діяльності

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК3 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в довкіллі, навичок орієнтування на сталий розвиток

СК4 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок

Програмні результати навчання

РН10 Організувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей д дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти

Програма курсу розрахована на 90 години. З них 36 - лекційних, 24 – практичних, 30 – самостійна робота. Форма контролю – залік (II семестр).

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль1. Безпеки життєдіяльності

Змістовний модуль 1

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності

Зміст теми. Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. Аксиома безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Види небезпек. Класифікація надзвичайних ситуацій за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків.

Тема 2. Ризик як кількісна оцінка небезпек

Зміст теми. Оцінка ризику ймовірних небезпек. Головні визначення – ризик, допустимий ризик, оцінка ступеня ризику, управління ризиком. Моніторинг і прогнозування небезпек. Методи оцінки ризику: інженерний, експертний, статистичний, соціологічний. Людський чинник. Розподіл чинника ризику в системі «людина – техніка – середовище».

Змістовний модуль 2

Тема 3. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки

Зміст теми. Причини та характер виникнення природних небезпек. Характеристика небезпечних геологічних, метеорологічних, гідрологічних процесів і явищ. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів

та наслідки. Пожежі у природних екосистемах. Вражаючі фактори природних пожеж, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин та навколишнє середовище. Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Інфекційні захворювання тварин і рослин.

Тема 4. Моделі поведінки при виникненні небезпечних ситуацій природного характеру

Зміст теми. Комплекс заходів із запобігання природних надзвичайних ситуацій та організаційні дії щодо усунення їхніх негативних наслідків. Типові правила поведінки і моделі виходу з конкретних небезпечних ситуацій природного характеру.

Тема 5. Техногенні небезпеки та їхні наслідки

Зміст теми. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж. Вплив наслідків аварій на системи життєзабезпечення. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Маркування небезпечних вантажів з небезпечними речовинами.

Тема 6. Радіаційна безпека

Зміст теми. Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Види радіаційно-небезпечних об'єктів. Ознаки радіаційного ураження. Вплив іонізуючого випромінювання на людину. Шляхи попадання в організм радіоактивних речовин і шляхи їх природного виведення. Основні принципи захисту від радіації. Основні правила радіаційної безпеки і гігієни. Допустимі рівні радіоактивного забруднення продуктів харчування і території. Прилади та засоби контролю радіаційної обстановки. Чорнобильська катастрофа : події, факти, цифри.

Тема 7. Хімічна безпека

Зміст теми. Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, впливом на організм людини. Аварії з виходом в атмосферу сильнодіючих хімічних речовин. Дії у випадку виникнення хімічної небезпеки.

Небезпека ртуті. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Тема 8. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості

Зміст теми. Глобальні проблеми людства. Види надзвичайних соціально-політичних ситуацій. Види тероризму, збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення; встановлення вибухового пристрою у багатолюдному місці, захоплення заручників. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.

Соціальні фактори, що впливають на здоров'я та життя людини. Корупція і криміналізація суспільства. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Види злочинних посягань на людину. Поняття про різновиди натовпу.

Психологічна надійність людини, та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму. Поняття про психоемоційні напруження (стрес).

Тема 9. Моделі поведінки при виникненні різних небезпечних ситуацій соціально-політичного характеру та приклади їх уникнення

Зміст теми. Наслідки надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру. Надзвичайні ситуації, що загрожують безпеці громадянина. Типові правила поведінки і моделі виходу з конкретних надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру. Попередження і протидія булінгу, різним проявам насильства. Поводження людини в натовпі. Умови, за яких громадянин України може мати спеціальні засоби захисту.

Модуль 2. Охорона праці

Змістовний модуль 1

Тема 10. Вступ. Загальні поняття та визначення з охорони праці

Зміст теми. Сучасний стан охорони праці в Україні. Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Поняття охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість.

Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура служб охорони праці.
Права і обов'язки працівників служби охорони праці

Тема 11.

Тема 11. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці

Зміст теми. Конституційні засади охорони праці в Україні. Основні положення Закону України «Про охорону праці». Соціально-економічне значення охорони праці. Основні законодавчі акти з охорони праці: Закон України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Кодекс законів про працю України та прийняті відповідно до них нормативно-правові акти, а також Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку». Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.

Тема 12. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці

Зміст теми. Охорона праці як об'єкт управління. Управління охороною праці. Мета і завдання управління. Структурно-функціональна схема управління охороною праці. Організація роботи з охорони праці.

Оперативне керівництво і координація роботи з охорони праці. Контроль за ефективністю функціонування системи управління охороною праці, виконанням працівниками своїх обов'язків, правил, норм та інструкцій з охорони праці, за станом охорони праці на робочих місцях, аудит охорони праці.

Змістовний модуль 2

Тема 13. Основи електробезпеки

Зміст теми. Статистичні відомості про стан виробничого електротравматизму. Основні причини та шляхи зниження його рівня.

Постійний та змінний струм, їх шкідлива дія на організм людини. Небезпечні величини електроструму, напруги. Залежність дії електроструму на людину від

тривалості дії, умов середовища, метеорологічних факторів, фізичного стану людини. Поняття напруги кроку та дотику. Колективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках.

Тема 14. Основи пожежної безпеки

Зміст теми. Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Небезпечні для людини фактори пожежі. Вибух. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, забруднення навколишнього середовища. Основні причини пожеж у побуті та навчальних закладах. Правила поведінки в зоні пожежі. Способи і засоби гасіння пожежі. Законодавча база в галузі пожежної безпеки.

Тема 15. Вимоги пожежної безпеки до закладів системи освіти

Зміст теми. Основні причини пожеж. Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватись перед початком роботи, під час роботи та по її закінченні з метою запобігання пожежам. Утримання території підприємства, протипожежний режим на об'єкті. Вимоги пожежної безпеки для приміщень різного призначення, що належать до системи освіти України., у приміщеннях з масовим перебуванням людей. Основні вимоги до утримання шляхів евакуації, автоматичних систем пожежогасіння і автоматичної пожежної сигналізації.

Призначення та місцезнаходження на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентарю (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, бочки з водою, ящики з піском, стаціонарні установки пожежогасіння). Загальні уявлення про автоматичну пожежну сигналізацію, вуглекислотні, порошкові, газові та інші установки пожежогасіння. Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю і обладнання для пожежогасіння.

Дії працівників при виявленні на території об'єкта задимлення, загорання або пожежі. Порядок повідомлення про пожежу в пожежну охорону, газорятувальну та інші аварійні служби, організація зустрічі пожежних частин, команд чи добровільних пожежних дружин. Гасіння пожежі наявними на об'єкті засобами пожежогасіння, евакуації людей і матеріальних цінностей.

Тема 16. Виробничий та побутовий травматизм. Професійні захворювання.

Зміст теми. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Причини травматизму: організаційні, санітарно-гігієнічні, психофізіологічні, технічні. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

Розслідування та облік нещасних випадків в освітніх закладах Поняття про «Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємствах, в організаціях та установах»). Спеціальне розслідування нещасних випадків. Звітність про нещасні випадки і аналіз причин, що призвели до них.

Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Медичні огляди.

Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Основні положення Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»: завдання страхування та сфера дії закону, основні принципи страхування; управління страхуванням.

Тема 17. Навчання, інструктажі з охорони праці. Перевірка знань з питань охорони праці

Зміст теми. Навчання з питань охорони праці. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів.

Тема 18. Охорона праці в системі дошкільних закладів

Зміст теми. Вимоги безпеки праці для працівників дошкільних закладів перед початком роботи. Вимоги безпеки під час роботи у приміщенні дошкільного закладу. Вимоги безпеки під час виходу дітей із приміщення дошкільного закладу. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях. Примірна інструкція з безпеки життєдіяльності працівників дошкільного закладу.

Тема 19. Надання домедичної допомоги при нещасних випадках

Зміст теми. Поняття домедичної допомоги. Основні принципи надання домедичної допомоги її правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій. Черговість надання домедичної допомоги. Медична аптечка, її склад, правила використання медикаментів.

Домедична допомога при кровотечі. Засоби зупинки кровотечі. Способи реанімації, підготовки потерпілого до реанімації. Непрямий (закритий) масаж серця. Домедична допомога при ударах. Струс головного мозку. Домедична допомога при пораненнях. Домедична допомога при переломах. Домедична допомога при хімічних та термічних опіках. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах.

Модуль 3. Цивільний захист

Змістовний модуль 1

Тема 20. Законодавчі, нормативно-правові основи цивільного захисту

Зміст теми. Загальні положення Кодексу цивільного захисту. Закон України «Про правові засади цивільного захисту». Єдина державна система цивільного захисту (ЄДС ЦЗ). Режими функціонування ЄДС ЦЗ. Організація цивільного захисту на об'єкті господарської діяльності.

Тема 21. Основи цивільного захисту населення

Зміст теми. Основи державної політики у сфері цивільного захисту.

Сили цивільного захисту: оперативно-рятувальна служба цивільного захисту; аварійно-рятувальні служби; формування цивільного захисту; спеціалізовані

служби цивільного захисту; пожежно-рятувальні підрозділи (частини); добровільні формування цивільного захисту. Основні завдання сил цивільного захисту. Міжнародне співробітництво у сфері цивільного захисту.

Тема 22. Надзвичайні ситуації техногенного та воєнного характеру

Зміст теми. Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки. Надзвичайні ситуації унаслідок аварій чи катастроф на транспорті. Надзвичайні ситуації унаслідок техногенних пожеж і вибухів. Надзвичайні ситуації унаслідок аварій з викиданням радіаційних речовин. Надзвичайні ситуації воєнного характеру. Особливий період. Воєнний стан. Права та обов'язки громадян.

Змістовний модуль 2

Тема 23. Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій

Зміст теми. Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій. Укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту та заходи евакуації. Засоби індивідуального та колективного захисту. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, правил поведінки та способів дій в цих умовах. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення надзвичайних ситуацій. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт.

Матеріально-технічне, медичне та інші види забезпечення при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт. Організація життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях.

Тема 24. Дії учасників освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій

Зміст теми. Як обрати правильні дії у разі надзвичайних ситуацій. Рекомендації щодо правил поведінки у випадку землетрусу. Рекомендації щодо правил поведінки у випадку аварій на хімічно-небезпечних об'єктах. Порядок дій у випадку виникнення радіаційної загрози. Алгоритм дій, якщо ви опинились під завалами.

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. Першочергові дії у разі виявлення вибухового пристрою або підозрілого

предмета на території навчального закладу. Порядок дій за сигналом оповіщення «Увага всім», «Повітряна тривога». Евакуація з будівлі. Правила поведінки в укриттях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	сем. прак.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Безпека життєдіяльності						
Змістовний модуль 1						
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності	4	2				2
Тема 2. Ризик, як кількісна оцінка небезпек	2	2				
Змістовний модуль 2						
Тема 3. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	2	2				
Тема 4. Моделі поведінки при виникненні різних небезпечних ситуацій природного характеру	2		2			
Тема 5. Техногенні небезпеки та їхні наслідки	2	2				
Тема 6. Радіаційна безпека	5	2	1			2
Тема 7. Хімічна безпека	5	2	1			2
Тема 8. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості	2	2				
Тема 9. Моделі поведінки при виникненні різних небезпечних ситуацій соціально-політичного характеру та приклади їх уникнення	2		2			

Модульний контроль	1		1			
Разом за змістовним модулем	27	14	7			6

Модуль 2. Охорона праці						
Змістовний модуль 1						
Тема 10. Вступ. Загальні поняття та визначення з охорони праці	2	2				
Тема 11. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці	6	2				4
Тема 12. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	4	2				2
Змістовний модуль 2						
Тема 13. Основи електробезпеки	2	2				
Тема 14. Основи пожежної безпеки	3	2	1			
Тема 15. Вимоги пожежної безпеки до закладів системи освіти	4		2			2
Тема 16. Виробничий та побутовий травматизм. Професійні захворювання.	9	2	2			5
Тема 17. Навчання, інструктажі з охорони праці. Перевірка знань з питань охорони праці	3					3
Тема 18. Охорона праці в системі дошкільних закладів	4		2			2

Тема 19. Надання домедичної допомоги при нещасних випадках	2		2			
Модульний контроль	1		1			
Разом за змістовним модулем	40	12	10			18
Модуль 3. Цивільний захист						
Змістовний модуль 1						
Тема 20. Законодавчі, нормативно-правові основи цивільного захисту	2	2				
Тема 21. Основи цивільного захисту населення	4	2				2
Тема 22. Надзвичайні ситуації техногенного та воєнного характеру	2	2				
Змістовний модуль 2						
Тема 23. Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій	6	4				2
Тема 24. Дії учасників освітнього процесу в разі надзвичайних ситуацій.	6		4			2
Модульний контроль	1		1			
Разом за змістовним модулем	21	10	5			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Всього	90	36	24			30

5. Робоча програма

	Назва розділів і тем	Кількість годин						
		У тому числі						
		лекції	практичні	семінарські	лабораторні	індивідуальні	самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1-2	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності	2						
С.р.	Структура життєдіяльності та її характерні ознаки							2
3-4	Ризик, як кількісна оцінка небезпек	2						
5-6	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	2						
7-8	<i>Практичне заняття.</i> Моделі поведінки при виникненні різних небезпечних ситуацій природного характеру		2					
9-10	Техногенні небезпеки та їхні наслідки	2						
11-12	Радіаційна безпека	2						
С.р.	Радіаційна безпека							2
13	<i>Практичне заняття.</i> Рекомендації щодо правил поведінки у випадку аварії на АЕС.		1					

14-15	Хімічна безпека	2					
16	<i>Практичне заняття.</i> Рекомендації щодо правил поведінки у випадку аварій на хімічно-небезпечних об'єктах		1				
С.р.	Хімічна безпека						2
17-18	Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості	2					
19-20	<i>Практичне заняття.</i> Моделі поведінки при виникненні різних небезпечних ситуацій соціально-політичного характеру та приклади їх уникнення		2				
21	Модульний контроль		1				
22-23	Вступ. Загальні поняття та визначення з охорони праці	2					
24-25	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці	2					
С.р.	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці						4
26-27	Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці на	2					
С.р.	Державні органи нагляду і контролю за станом охорони праці на виробництві						2

28-29	Основи електробезпеки	2					
30-31	Основи пожежної безпеки	2					
32-33	<i>Практичне заняття.</i> Вимоги пожежної безпеки до закладів системи освіти		2				
С.р.	Пожежна безпека закладів освіти						2
34	<i>Практичне заняття.</i> Порядок дій у разі виникнення пожежі в навчальному закладі		1				
35-36	Виробничий та побутовий травматизм. Професійні захворювання.	2					
С.р.	Гігієна праці, медичні огляди, профілактика професійних отруєнь і захворювань						2
37-38	<i>Практичне заняття.</i> Розслідування та облік нещасних випадків в освітніх закладах		2				
С.р.	Вивчення положення про «Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».						3
С.р.	Навчання, інструктажі з охорони праці. Перевірка знань з питань охорони праці						3
39-40	<i>Практичне заняття.</i> Охорона праці в системі дошкільних закладів		2				

С.р.	Охорона праці в системі дошкільних закладів						2
41-42	<i>Практичне заняття.</i> Надання домедичної допомоги при нещасних випадках		2				
43	Модульний контроль		1				
44-45	Законодавчі, нормативно-правові основи цивільного захисту	2					
46-47	Основи цивільного захисту населення	2					
С.р.	Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях						2
48-49	Надзвичайні ситуації техногенного та воєнного характеру	2					
50-51	Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій	2					
52	Засоби колективного та індивідуального захисту	1					
53	Управління силами та засобами об'єктів господарювання під час надзвичайних ситуацій	1					
С.р.	Моніторинг і прогнозування небезпек						2
54	<i>Практичне заняття.</i> Дії учасників освітнього процесу в		1				

	разі надзвичайних ситуацій.						
55	<i>Практичне заняття.</i> Дії у разі терористичного акту (захоплення будівлі, перестрілки, захоплення транспорту, телефонного тероризму)		1				
56	<i>Практичне заняття.</i> Організація проведення евакуаційних заходів		1				
57	<i>Практичне заняття.</i> Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів		1				
С.р.	Дії учасників освітнього процесу в разі надзвичайних ситуацій						2
58	Модульний контроль		1				
59-60	Модульна контрольна робота		2				

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності	2
2.	Ризик, як кількісна оцінка небезпек	2
3.	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	2
4.	Техногенні небезпеки та їхні наслідки	2
5.	Радіаційна безпека	2
6.	Хімічна безпека	2
7.	Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості	2
8.	Вступ. Загальні поняття та визначення з охорони праці	2
9.	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці	2
10.	Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці на підприємстві.	2
11.	Основи електробезпеки	2
12.	Основи пожежної безпеки	2
13.	Виробничий та побутовий травматизм. Професійні захворювання.	2
14.	Законодавчі, нормативно-правові основи цивільного захисту	2
15.	Основи цивільного захисту населення	2
16.	Надзвичайні ситуації техногенного та воєнного характеру	2
17.	Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій	2
18.	Засоби колективного та індивідуального захисту	1
19.	Управління силами та засобами об'єктів господарювання під час надзвичайних ситуацій	1
	Всього годин	36

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Моделі поведінки при виникненні різних небезпечних ситуацій природного характеру	2
2.	Рекомендації щодо правил поведінки у випадку аварії на АЕС.	1
3.	Рекомендації щодо правил поведінки у випадку аварій на хімічно-небезпечних об'єктах	1
4.	Моделі поведінки при виникненні різних небезпечних ситуацій соціально-політичного характеру та приклади їх уникнення	2
5.	Порядок дій у разі виникнення пожежі в навчальному закладі	1
6.	Вимоги пожежної безпеки до закладів системи освіти	2
7.	Розслідування та облік нещасних випадків в освітніх закладах	2
8.	Охорона праці в системі дошкільних закладів	2
9.	Надання домедичної допомоги при нещасних випадках	2
10.	Дії учасників освітнього процесу в разі надзвичайних ситуацій	1
11.	Дії у разі терористичного акту (захоплення будівлі, перестрілки, захоплення транспорту, телефонного тероризму)	1
12.	Організація проведення евакуаційних заходів	1
13.	Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів	1
14.	Модульний контроль	3
15.	Модульна контрольна робота	2
	Всього годин	24

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Структура життєдіяльності та її характерні ознаки	2
2.	Радіаційна безпека	2
3.	Хімічна безпека	2
4.	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці	4
5.	Державні органи нагляду і контролю за станом охорони праці на виробництві	2
6.	Пожежна безпека закладів освіти	2
7.	Гігієна праці, медичні огляди, профілактика професійних отруєнь і захворювань	2
8.	Вивчення положення про «Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві»	3
9.	Навчання, інструктажі з охорони праці. Перевірка знань з питань охорони праці	3
10.	Охорона праці в системі дошкільних закладів	2
11.	Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях	2
12.	Моніторинг та прогнозування небезпек	2
13.	Дії учасників освітнього процесу в разі надзвичайних ситуацій	2
	Всього годин	30

9. Форми і методи контролю

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок здобувачів освіти із навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань. Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, практична робота, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал. Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння здобувачем освіти програмового матеріалу модуля.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти враховуються:

- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність;
- сформованість загально навчальних та предметних умінь та навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, систематизувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки;
- досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійних оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Оцінювання знань здобувачів освіти відбувається на підставі наступних критеріїв:

1) Правильність відповідей (правильне, достатньо глибоке викладення теоретичних понять курсу).

2)Рівень усвідомлення матеріалу курсу і самостійність суджень.

3)Новизна навчальної інформації, рівень використання наукових (теоретичних знань) і правових норм.

4) Вміння користуватися засвоєними теоретичними положеннями.

Відповідь здобувача освіти оцінюється і за формою, тобто з точки зору логічності, чіткості, виразності викладу навчального матеріалу.

10. Вид контролю та шкала оцінювання

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист», оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 3-х змістовних модулів і викладається в II-му семестрі. Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100 бальною шкалою.

Оцінка якості засвоєння з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці, цивільний захист», охоплює поточний контроль успішності, виконання модульної контрольної роботи та залік.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано нижче.

Оцінка «відмінно» ставиться здобувачу освіти тоді, коли його відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Це означає, що здобувач освіти у повній мірі з програмою засвоїв навчальний матеріал, викладений на лекціях, в підручниках, володіє знаннями, на практичних заняттях дає чіткі відповіді на поставлені запитання, а також при рішенні завдань показує знання не лише основної але й додаткової літератури, нормативних джерел, наводить власні судження, робить висновки, використовує знання з суміжних, галузевих

дисциплін, вміє пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю і легко використовує його для рішення практичних завдань. Мова здобувача освіти повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна.

Оцінка «добре» передбачає також високого рівня знань і вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять, правових норм, невеликі помилки у мові і стилі викладу.

Оцінка «задовільно» передбачає наявність знань лише основного матеріалу; здобувач освіти відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» ставиться, коли здобувач освіти не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				<i>для екзамену, диф.залику, курсової роботи, практики</i>
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51-3,15	60-68	E		
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

**Шкала переведення середньозваженої оцінки
в оцінку за національною шкалою та оцінку ECTS та у
відповідність дванадцятибальній шкалі для ступеня
«фаховий молодший бакалавр»**

12 бальна шкала	Середньозважений бал	Національна оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS
-----------------	----------------------	--------------------	------------------------------	-------------

12	5,00	відмінно	100	A
11	4,95-4,99	відмінно	99	A
	4,90-4,94	відмінно	98	A
	4,85-4,89	відмінно	97	A
	4,80-4,84	відмінно	96	A
	4,75-4,79	відмінно	95	A
10	4,70-4,74	відмінно	94	A
	4,65-4,69	відмінно	93	A
	4,60-4,64	відмінно	92	A
	4,55-4,59	відмінно	91	A
	4,51-4,54	відмінно	90	A
9	4,50	добре	89	B
	4,43-4,49	добре	88	B
	4,36-4,42	добре	87	B
	4,29-4,35	добре	86	B
	4,22-4,28	добре	85	B
8	4,15-4,21	добре	84	B
	4,08-4,14	добре	83	B
	4,01-4,07	добре	82	B
	4,00	добре	81	C
	3,92-3,99	добре	80	C
7	3,84-3,91	добре	79	C
	3,76-3,83	добре	78	C
	3,67-3,75	добре	77	C
	3,59-3,66	добре	76	C
	3,51-3,58	добре	75	C
	3,50	задовільно	74	D

6	3,43-3,49	задовільно	73	D
	3,36-3,42	задовільно	72	D
	3,29-3,35	задовільно	71	D
	3,22-3,28	задовільно	70	D
5	3,16-3,21	задовільно	69	D
	3,15	задовільно	68	E
	3,07-3,14	задовільно	67	E
	2,99-3,06	задовільно	66	E
	2,91-2,98	задовільно	65	E
4	2,83-2,90	задовільно	64	E
	2,75-2,82	задовільно	63	E
	2,67-2,74	задовільно	62	E
	2,59-2,66	задовільно	61	E
	2,51-2,58	задовільно	60	E
3	2,5	незадовільно	59	FX
	2,15-2,49	незадовільно	52-58	FX
2	1,85-2,14	незадовільно	46-51	FX
	1,51-1,84	незадовільно	35-40	FX
1	0-1,50	незадовільно	1-34	F

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

Модульний контроль №		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА (В Т.Ч. ІРС)*		
ЗМ1, ЗМ2 ¹		
Лекційні, семінарські (практичні), лабораторні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, тощо)	
T1, T2, T3 ... T10	T1-T10	
Середнє арифметичне оцінок ² за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
k ₁ = 0,6	k ₂ =0,2	k ₃ =0,2

*Самостійна робота здобувачів вищої освіти може бути інтегрована з аудиторною роботою.

ЗМ1, ЗМ2– змістові модулі

T1, T2 ... T₁₀ – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт (викладач визначає особисто з урахуванням специфіки предмета)

$$\sum_{i=1}^n k_i = 1$$

11. Методичне забезпечення

Конспект лекцій з навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять

Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи

Запитання і завдання до заліку

Мультимедійний супровід

Основні законодавчі та нормативно-правові акти:

1. Кодекс законів про працю України. (Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71) / Верховна Рада Української РСР. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР), 1971, додаток до № 50, ст. 375. – (Бібліотека офіціальних видань). Поточна редакція – від 14.08.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 330). / Верховна Рада Української РСР. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР), 1984, додаток до № 51, ст.1122. – (Бібліотека офіціальних видань). Поточна редакція – від 01.10.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
3. Кодекс цивільного захисту України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458. – (Бібліотека офіціальних видань). Поточна редакція – від 10.06.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
4. Конституція України. Основний закон / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. – (Бібліотека офіціальних видань). Поточна редакція – від 01.01.2020. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

5. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 23, ст.121. – (Бібліотека офіційних видань). Поточна редакція – від 14.08.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 4, ст.19 – (Бібліотека офіційних видань). Поточна редакція – від 23.04.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.
7. Правила пожежної безпеки в Україні (НАПБ А.01.001-2004), затверджені наказом МНС України 19.10.2004 № 126. (Зі змінами від 18.02.2008 (№ 128), та від 24.02.2012 (№ 537). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#Text>.
8. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст.218 – (Бібліотека офіційних видань). Поточна редакція – від 14.01.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>.
9. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги при невідкладних станах, затверджено наказом МОЗ України 09.03.2022 № 441. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n36>.
10. Про затвердження Правил техногенної безпеки, затверджено наказом МВС України 05.11.2018 № 879. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18#Text..>
11. Про охорону атмосферного повітря. Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 50, ст. 678. – (Бібліотека офіційних видань). Поточна редакція – від 05.08.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text> .

12. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546. – (Бібліотека офіціальних видань) – (Бібліотека офіціальних видань). Поточна редакція – від 01.01.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.

13. Про охорону праці. Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668. – (Бібліотека офіціальних видань). Поточна редакція – від 14.08.2021. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.

14. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Закон України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 34, ст.227. – (Бібліотека офіціальних видань). Поточна редакція – від 07.11.2012. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

Перелік питань до заліку

- 1.Безпека життєдіяльності як наука і навчальна дисципліна, її складові підсистеми
- 2.Мета, завдання, предмет вивчення безпеки життєдіяльності. Способи забезпечення безпеки життєдіяльності
- 3.Принципи безпеки життєдіяльності
- 4.Поняття небезпеки. Класифікація небезпек
- 5.Шкідливі та небезпечні фактори, їх класифікація
- 6.Оцінка ризику ймовірних небезпек
- 7.Класифікація надзвичайних ситуацій природного походження, їх характеристика
- 8.Небезпечні геологічні процеси і явища
- 9.Небезпечні метеорологічні явища
- 10.Небезпечні гідрологічні процеси і явища
- 11.Пожежі у природних екосистемах
- 12.Біологічні небезпеки

- 13.Поняття аварії, катастрофи, причини їх виникнення
- 14.Види техногенних небезпек
- 15.Принципи гарантування техногенно-екологічної безпеки
- 16.Дії у випадку загрози раптового виникнення хімічної небезпеки
- 17.Дії при розливі ртуті у приміщенні
- 18.Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, впливом на організм людини
- 19.Поведінка працівника коледжу(студента) у випадку аварій на хімічно-небезпечних об'єктах
- 20.Джерела радіації, та їх вплив на організм людини
- 21.Основні принципи захисту від радіації
- 22.Які існують сигнали попередження про надзвичайну ситуацію і правила евакуації із небезпечної зони
- 23.Дії при повідомленні про радіаційну небезпеку
- 24.Чорнобильська катастрофа: події, факти, цифри
- 25.Види радіаційно- небезпечних об'єктів
- 26.Йодна профілактика при аварії на АЕС та її захисний ефект
- 27.Основні правила радіаційної безпеки і гігієни
- 28.Загальні поняття про пожежну безпеку навчальних закладів
29. Пожежа, та умови її виникнення. Показники пожежонебезпеки речовин і матеріалів
- 30.Правила поведінки під час пожежі в навчальному закладі
- 31.Долікарська допомога постраждалому під час пожежі
32. Дії у випадку загрози раптового затоплення території під час повені , паводка
- 33.Правила поведінки людей під час землетрусу
- 34.Дії при отриманні штормового попередження
35. Правила поведінки людей під час зсуву
- 36.Соціально-політичні небезпеки, їх види та особливості
- 37.Види тероризму

38. Алгоритм дій при надзвичайних ситуаціях соціально-політичного характеру
39. Загальні причини та наслідки надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру
40. Поняття та різновиди натовпу
41. Поводження людини в натовпі
42. Першочергові дії у разі виявлення вибухового пристрою або підозрілого предмета
43. Законодавчі акти, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки
44. Ідентифікація НС і можливих джерел їх виникнення
45. Прогноз можливості виникнення НС
46. Запобігання виникненню НС, протидія її вражаючим чинникам
47. Основні заходи та засоби захисту населення і територій у разі аварій, катастроф, стихійних лих і застосування засобів ураження
48. Принципи та засоби захисту населення за умов надзвичайних ситуацій
49. Послідовність дій надання домедичної допомоги
50. Основні принципи надання домедичної допомоги
51. Способи реанімації, підготовки потерпілого до реанімації
52. Порядок надання домедичної допомоги постраждалому в разі серцевого нападу.
53. Домедична допомога в разі опіків.
54. Порядок надання домедичної допомоги при пораненні.
55. Медична аптечка, її склад, правила використання медикаментів
56. Домедична допомога при кровотечі. Засоби зупинки кровотечі.
57. Домедична допомога при хімічних та термічних опіках
58. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах
59. Поняття охорони праці. Основні принципи охорони праці.
60. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з питань охорони праці.
61. Трудовий договір (угода). Права і обов'язки працівників.
62. Права громадян на охорону праці під час укладання трудового договору.

63. Колективний договір, розділ «Охорона праці».
64. Закон України «Про охорону праці»: відповідальність працівників за порушення вимог охорони праці.
65. Закон України «Про охорону праці»
66. Права працівників на пільги і компенсації за роботу у важких і шкідливих умовах
67. Права неповнолітніх у трудових відносинах
68. Охорона праці жінок, осіб з інвалідністю
69. Державне управління охороною праці. Органи державного управління
70. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці
71. Обов'язки адміністрації закладу освіти щодо забезпечення здорових і нешкідливих умов праці
72. Відповідальність працівників за порушення вимог охорони праці
73. Служба охорони праці в закладі освіти
74. Система управління охороною праці, її впровадження в закладі освіти
75. Попередній та періодичні обов'язкові профілактичні медичні огляди педагогічних працівників
76. Навчання з питань охорони праці в закладі освіти
77. Основні положення законодавчих актів щодо створення безпечних умов праці та збереження здоров'я працівників
78. Небезпечні та шкідливі виробничі чинники
79. Заходи захисту (індивідуальні і колективні)
80. Колективний захист від шкідливих виробничих чинників
81. Електробезпека. Види уражень електричним струмом
82. Електробезпека: захисні засоби
83. Правила безпеки під час роботи на комп'ютері
84. Основні нормативні документи, що регламентують роботу із забезпечення пожежної безпеки
85. Основні вимоги пожежної безпеки в закладі освіти
86. Дії працівників закладу освіти в разі задимлення, загорання або пожежі

87. Первинні засоби пожежогашіння та їх використання
88. Вогнегасники, їх класифікація та правила користування
89. Інструктажі з охорони праці, їх характеристика та реєстрація
90. Вимоги з охорони праці під час виконання різних робіт підвищеної небезпеки
91. Заходи з профілактики виробничого травматизму в закладі освіти
92. Характерні нещасні випадки, що можуть трапитися в закладі освіти
93. Заходи щодо запобігання нещасним випадкам серед учасників освітнього процесу.
94. Розслідування нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу. Складання актів за формою Н-Н
95. Порядок розслідування нещасних випадків, що сталися з учасниками освітнього процесу
96. Соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань, відшкодування потерпілому. Основні положення Закону України «Про загальне обов'язкове державне соціальне страхування»
97. Розслідування нещасного випадку невиробничого характеру
98. Основи державної політики у сфері цивільного захисту
99. Сили цивільного захисту та їх завдання
100. Надзвичайні ситуації воєнного характеру. Особливий період. Воєнний стан
101. Основні принципи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій
102. Укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту та заходи евакуації
104. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, правил поведінки та способів дій в цих умовах
105. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт
106. Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану

12. Рекомендована література

Базова

1. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / Д. В. Зеркалов, Т. Є. Луц, Н. Ф. Качинська, О. С. Ільчук, Н. П. Чикунова-Васильєва / За ред. Д. В. Зеркалова. – К.: Основа, 2014. 364 с.
2. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці: Навчально-методичний комплекс для підготовки спеціалістів ступеня «бакалавр» III-IV рівнів акредитації для всіх напрямків підготовки / М. М. Сакун, І. В. Москалюк, В. Ф. Нагорнюк; за редакцією Сакуна М. М. – Одеса: Видавництво, 2017. – 400 с.
3. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підруч. / В. Г. Грибан, А. Є. Фоменко, Д. Г. Казначеев. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 388 с.
4. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник : у 2 ч. / Я. О. Серіков, Л. Ф. Коженевські, М. В. Хворост ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова [та ін.]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова ; Краків : ЄАС, 2021. – 255 с.
5. Величко С. П., Царенко І. Л. Лабораторний практикум з безпеки життєдіяльності: навчальний посібник / С. П. Величко, І. Л. Царенко. – К.: «ВД «Професіонал», 2008. – 197 с.
6. Гайченко В. А., Коваль Г. М. Основи безпеки життєдіяльності людини: навчальний посібник / В. А. Гайченко, Г. М. Коваль. – К. : МАУП, 2002. – 232 с.
7. Геврик Є. О. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник / Є. О. Геврик. — К. : Ельга-Н, КНТ, 2008. – 384 с.
8. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I – IV рівнів акредитації / Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. – Київ: « Каравела», Львів: «Новий світ - 2000»., 2001. – 320 с.
9. Катренко Л. А., Пістун І. П. Охорона праці в галузі освіти: навчальний посібник / Л. А. Катренко, І. П. Пістун. – Суми: «Університетська книга», 2005. – 302 с.
10. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини: навчальний посібник / В. М. Лапін. – К. : «Знання», 2007. – 332 с.
11. Маркова Л. М., Процюк С. А. Шкільний довідник з основ безпеки життєдіяльності / Л. М. Маркова, С. А. Процюк. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – 288 с.

12. Навчальний посібник з дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист»: навч. посіб. Дніпро: ПП Вахмістров О.Є., 2022. 148 с.
13. Навчально-методичний комплекс для підготовки спеціалістів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» в аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації для всіх напрямів підготовки за вимогами кредитно-модульної системи / М.М. Сакун, А.С. Окіпняк, В.Ф. Нагорнюк та ін.; за редакцією М.М. Сакуна та А.С. Окіпняка. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2015. – 480с.
14. Охорона праці в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 154 с.
15. Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.
16. Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Н. В. Баличева. – Умань : Візаві, 2023. – 273с.
17. Плахтій Д.П., Савчук А.М. Безпека життєдіяльності в запитаннях і відповідях: навчальний посібник. Вид. 2-е доп. і перероб./ Д.П. Плахтій, А.М. Савчук. - Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори - 2006», 2010. – 248 с.
18. Цивільний захист: навчальний посібник/ К.О.Левчук, Р.Я. Романюк, А.О. Толок – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2016 . – 325 с.
19. Цивільний захист [підручник] / О. І. Запорожець, В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов та ін.– К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 264 с.

Допоміжна

1. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник / Стищенко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 336 с.
2. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія / В.В. Березуцький, Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; За заг. ред. проф. В.В. Березуцького. – Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. – 208 с.
3. Безпека життєдіяльності та охорона праці. Підручник/ за заг. ред. В.В. Сокурєнка – Харків: ХНУВС, 2021. – 308 с.

4. Вахонєва Т.М. Основи охорони праці в Україні: навч. посіб. – Київ : Білка, 2019. – 508 с.
5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці : Підручник. 6-е вид. / За ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2018. – 384 с.
6. Грибан В.Г., Негодченко О.В. Охорона праці : Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2021. – 280 с.
7. Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / Є. П. Желібо, І. С. Сагайдак / Ун-т державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2020.– 256 с.
8. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2021. – 264 с.
9. Основи охорони праці : підручник / М. С. Одарченко, А. М. Одарченко, В. І. Степанов, Я. М. Черненко. – Х. : Стиль-Издат, 2017. – 341 с.
10. Основи охорони праці на підприємствах індустрії моди : навч. посіб. / В. О. Мусієнко, І. В. Панасюк, О. О. Романюк. – Київ : Гордон, 2018. – 508 с.
11. Сукач Ю. Г., Сукач Р. Ю., Ткачук Р. Л., Синельников О. Д. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: Практичний посібник. – Львів: Видавництво «Растр-7», 2021. – 260 с.
12. Чалий Д.О., Сукач Ю.Г., Сукач Р.Ю., Гаврись А.П. Адміністративно-правова діяльність у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки: Навчально-методичний посібник. – Львів: Видавництво «Растр-7», 2021. – 213с.

13. Інформаційні ресурси

1. Зацарний В.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Зацарна О.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник – К.: НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016. – електронне видання. URL: <http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18263>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Держпраці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dsp.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pfu.gov.ua/>
7. Правова інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua/>
8. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scgis.ru/russian/>.
9. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chronicl.chat.ru/>.
10. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.

Автор

(_____)

(підпис)

Валентина КУРИЛЯК

(Ім'я та ПР

